

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlított pótlásra 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyújtó:
STRAUSZ SANDOR.

Milyen lesz az új bor ára?

Egyszer nem volt olyan rossz esztendőjük a magyar szőlősgazdáknak, mint az idén. Szőlőinket ebben az évben egymást érték a legsúlyosabb elemi csapások.

Először a téli, majd később és még sokkal nagyobb mértékben az áprilisi fagyok tettek óriási kárt a szőlőkben, azután a peronospora, szőlőmoly és sok helyen a szőlőlonca lépett fel oly rendkívüli mértékben, hogy lehetetlen volt ellenük sikerrel védekezni. Amit ezek a nagy csapások még meghagytak, azt az ország igen sok borvidékén ismételt és nagyrészt a jég verte el. Ebhez járul a folyton tartó abnormális hűvös és esős időjárás, amely nemcsak kedvezőtlen a szőlő fejlődésére, hanem máris sok helyen a szőlő rothadását okozza.

Mindzeknél fogva immár köztudomású dolog, hogy ebben az évben sokkal kevesebb borunk lesz, mint a múlt évben volt. Bizonyított ez az állami borászati felügyelőknek időnként közzétett hivatalos jelentései is.

Ez annál elszomorítóbb a szőlősgazdákat nézve, mert a munkabérek az idén a legtöbb helyen még az előző éviénél is magasabbra emelkedtek s emiatt a szőlősgazdák még a várható gyenge termés elérése és a szőlő számos ellenségétől való megóvása is, az eddigienél jelentősen több költségre fog kerülni. Kétségtelen tehát, hogy meg a múlt événél is jobb borárra van szükség, hogy a szőlőművelés ebben az esztendőben kifizesse magát.

Ezzútal a borárak lényeges emelkedésének minden feltétele meg is van. A múlt

évben a magyar állam területén Horvát-Szlavonországgal együtt majd 5 millió hl új bor termelt. Ez olyan mennyiség, amennyi borunk a kivételesen bő termő 1908-ik évtől eltekintve, 1885 óta, tehát már 26 esztendő óta nem termelt. Ezen tavalyi tekintélyes bormennyiség dacára, a borárak az előző évekhez képest köztudomás szerint emelkedtek s a tavalyi termés emelt áron is könnyen elhelyezést talált.

Ennek egyik oka kétségkívül az új bortörvény üdvös rendelkezéseire, különösen a szeszesítés és cukrozás tiltására s a törkölyborkészítés korlátozására vezethető vissza, melyek a borhamisításnak s a borok meslenségesség szaporításának meglehetősen gátat vetettek s míg egyrészt a hamisított borokat a forgalomból kiszorították, másrészt a borárak iránti bizalmat, mind a belföldön, mind a külföldön megszüldítették. Ez természetesen mind a belföldi borforgásnak, mind borárak kivételének emelkedését vonta maga után s az ennek folytán megnövekedett kereslet okozta azután a borárak emelkedését.

Különösen öröndetes és borárak értékesítése szempontjából igen fontos körülmény borkivitelünknek a legutóbbi években történt igen jelentékeny emelkedése. A Magyarországból hordóban kivitt bor és must mennyisége a palackborokon kívül — az 1901 — 1908. években évenként hatszáz ezer és 1 millió métermázsá közt váltakozott. Az 1909-ik évben már 1.232.484 métermázsá, 1910-ben 1.102.383 métermázsá, 1911-ben pedig 1.396.697 métermázsá volt a kivitel.

Ha pedig a múlt évi szüret óta kivitt

must- és bormennyiséget vesszük figyelembe, akkor az eredmény még öröndetesebb, mert a múlt évi okt. hó 1-től 1. évi július hó végéig terjedő 10 hónap alatt kivitelünk 1.597.266 métermázsá volt, az 1910. évi október hó 1-től 1911. évi július hó végéig terjedő ugyanezen 10 hónap alatt kivitt 904.588 métermázsával szemben. A kivitel emelkedése tehát több mint 76%. Borkivitelünk ezt a mennyiségét eddig még soha sem érte el.

A belföldi borfogyasztás és borkivitelünk emelkedése azt eredményezte, hogy a borkészletek annyira lepadtak, hogy a termelőknél ma már csak nagyon elvétve lehet eladó bort találni s a kereskedők pincéi is meglehetősen kiürültek.

Hogy Ausztriában is ugyanígy áll a dolog, azt épen odairányuló borkivitelünknek hónapról-hónapra való folytonos emelkedése s az ottani magas borárak bizonyítják. Az ideai szüreti kilátások pedig ott is hasonlóak a mieinkhez.

Kétségtelen tehát, hogy ha az idén annyi borunk teremne is, mint a múlt évben, az is igen könnyen és jó áron találna vevőre. Minthogy pedig az ideai bortermés az említett elemi csapások miatt — sajnos — jóval kevesebb lesz, a boráraknak okvetlenül emelkedniök kell.

Ez az oka annak, hogy az ideai must és új bor iránti kereslet máris szokatlannal megélnékült. Az osztrák borkereskedők máris jóval magasabb áron keresik az új árut, mint a múlt évben és az osztrák és magyar szaklapok közlése szerint, az eddigi elővételeknél szívesen adtak hektoliterenként

Mit nekem a babér...

Mit nekem a babér,
Ha a szivem árva,
Ha edes kapuja
Előttem bezárva?!

Mit nekem a tömeg
Zúgó éljenzése,
Ha nincsen, ki nevem
A szivembe véssze?!

Né nézettek engem
Gógós óriásnak:
Nekem is, — mint másnak —
Csak olyan sirt ásnak!

Porrá leszek én is
Hiszen porból lettem.
S elcsipri a szellő
A hatot felettem!...

Ferde Ágost.

A János mesél.

Ira: Zombory Gyula.

- János!
- Tessék!
- Alszik kend?
- Nem alszik urfi, pipázgatok.
- Akkor hát elmondja most a Manci történetét, amit multkor félbeszakított a vihar.

— Elmondhatom urfi, most éppen neki való idő van. Alom se gyin a szememre, aztán meg magunk is vagyunk: nincs aki b-lekotyogjon a szómba.

— Hol is hagytuk ei?
— Tudom én urfi. Ott, mikor a nagysága kocsit küldött Manciór, hogy menne a kastélyba.
— Ott... ott!

— Mondom én. Én jól emlékszek: én mindenre emlékszek, csak arra nem, amikor születtem. Hát meggyűnt a kocsit, a Ferkó vót a kocsist, a Manciór az anyja kiöltöztette az ünneplőjébe, fopakóta, a saráglyába főtették a batyuját, avva a Ferkó megindította a lovakat és csakhamar túl vótak a pusztán.

A kastélyban jó sorba került Manci, beső cseléd lett belőle, mindig a nagyságos-asszony körü vót, olyan szobalány féle. Nem is evett együtt a többi cselédseggel, hanem külön a gyerekszobába.

Már vagy negyedik hónapja, hogy ebbe a jó életbe vót Manci, mikor meggyűnt a kis uraság, a Dezső urfi, aki valami doktori físiállásagot vót tennyi Pesten. És ahogy mindennap ott odöngött Manci körü, hát beleszerelmeskedett a lányba, Manci is ú belé, itt kezdődött a veszedelem a kastélyban, mer hát a nagyságos ur észrevette a dögukat. Nem-láttam, mer nem vótam ott, de Pétör beszéte a betes, hogy az urfnak megielett, úgy, hogy a lánnyal csak szóba is álljon, valamint hogy Manci is kikapta az ordért, hogy ha szemet mer vetni a Dezső urfra, hát menten kitélik a szógátala

Nem is néztek most má többet egymásra nappa, hanem anná többet nézték egymást éjje és nem is lett vóna senki tudására a dolog, ha az öreg nagyságos ur rájuk nem les.

Han-m hát rájuk lesett, a méhesbe találta a fiatalokat, éppen csokolózásba. A nagyságos urnál puská vót és szóra szó, ráfogta az urfra. Esse vót röst, elővette a pisztót, aztán rálítotték egymásra. A puská jobban hordott, az urfi hanyatt vágódott a földön.

— Aztán?
— A lüvére kiszaladtak a kastébu, a nagyságosasszony is és egyre ezt kiabáta: megölted a fídat, fé tékenységéből ölted meg, elválok tőled!
— És elváltak?

— El
— Mi lett Mancival?
— Útet a nagyságosasszony magáná tartotta, ott van máig is; úgy vannak együtt, mintha lánya vóna. Ketten sirattyák az urfi.

— Hát az öreget?
— Azt nem sirattyák, mer Manci nem szerette, a nagyságosasszony pejig e hidegűt tüle mi-uta tuggya, hogy a lányra vetett szemet.

— Nohát bolond dolog, mondhatom. A helyett, hogy Manci lökték volna ki a házból, földülták a saját fészükét.

— Úgy tettek kéröm, mint a vadgalambok, mikor kakuk tolakodik a fészükébe; a helett, hogy kimarnak a kakukot, leszóráják a fészket.

45—50 koronát olyan alföldi borvidékeken is, ahol más esztendőekben ennek az árnak a feléért is lehet új bort kapni. Az idei jó gabonatermés és a magas munkabérek természetesen a fogyasztó közönség jövedelmének és így fogyasztó képességének is növekedését vonják maguk után s ez szintén elő fogja segíteni a belföldi borkereslet emelkedését.

Ismételjük tehát, hogy az idei termésű borok árának kedvező kialakulására s a múlt évhez képest való emelkedésére minden előfeltétellel megvan, hacsak maguk a termelők nem fogják a dolgot elrontani.

Ezt annál is inkább hangsúlyozni kell, mert az előző években is jórészt maguk a termelők voltak az okai annak, hogy jobb árak nem voltak elérhetők.

Sok esetben ugyanis, a szőlősgazdák — a borárok alakulására betolyást gyakorló körülmények tekintetében egyáltalában nem lépnek tájékozva — jóval korábban és jóval olcsóbban tették eladóvá termésüket, mintsem kellett volna s így kevesebbet kaptak, mint amennyit kaphattak volna a borért.

Különösen a szüret előtt való eladás az, amire nézve a bornál igen nagy óvatosság ajánlíható. Mert természetes dolog, hogy az, aki a bort hetekkel vagy esetleg hónapokkal a szüret előtt megveszi, amikor még a must minőségét illetőleg senki sem lehet tájékozva, úgy csinálja meg a számlát, hogy a vétel akkor is kifizesse magát neki, ha az előre megvett must súlyi minőségű lesz is. Minthogy nálunk nincs szókbánban a vételárnak a must cukortartalma szerint való megállapítása, hanem hektoliterenként megállapított fix áron lőrténi a vétel, az elővételkeul a vevő ugyanannyit fizet, akár 12 fokos, akár pedig 24 fokos lesz a must s így természetes, hogy a vevő a vételárat a legrosszabb esetre kalkulálván, a mustnak minőségibeli értékétől tisztán az ő javára esik. Abból a termelőnek semmi haszna nincs, hanem csak kára van.

Hasonlóképpen csakis a vevőknek lehet haszna abból is, ami pedig — sajnos — nagyon gyakori eset, ha az elővétel alkalmával mutatkozó termés mennyiségében a szüretig, bármilyen oknál fogva, csökkenés áll be.

Ha ugyanis az elővételkor — mondjuk júliusban vagy augusztusban — bő, közép vagy akár milyen termés mutatkozik, természetesen, hogy a vevő ehhez képest fogja a vételárat megajánlani. Ha már most elemi csapások, peronospora, szőlőmoly, aszály, jégverés stb. folytán a termés szüretig felére, negyedrére vagy még ennél is kevesebbre apad is le, azért a vevő egy hektoliter mustért mégis csak a jobb terméskilátások közt megállapított árát fogja megfizetni, holott a must, a termés mennyiségének csökkenése folytán, tényleg sokkal többet fog érni szüretkor. Az elővételkor mutatkozó termés mennyiségének csökkenése folytán természetesen előálló értékemelkedés tehát megint csak a vevő javára esik s az eladónak ebből ismét tetemes kára származhatik.

Mind a termés mennyiségének csökkenéséből, mind a minőség javulásából származó s a borárok kedvező alakulását okozó előnyökről le kell tehát mondania annak, aki a mustot jóval a szüret előtt eladja. Ezzel azonban nemcsak magának okoz kárt, hanem a többi szőlőbirtokosoknak is, mert az ilyen olcsó eladások rendszerint a borárok lenyomását eredményezik az illető borvidékeken.

Vannak szőlősgazdák, akik nem is maguk szüretelnek, hanem a tőkén adják el a

termést, ami rendszerint még a legrosszabb üzlet szokott lenni a termelőre.

Az is nagy hiba, hogyha a termelők nem gondoskodnak előre a szürethez szükséges hordókról; mert szüretkor, amint ezt különösen nagyobb termés esetén, például 1908-ban láttuk, vagy nagyon drágán, vagy egyáltalában nem kapnak már hordót. Így teljesen kiszolgáltatják magukat a vevőknek s kénytelenek potomáron elvesztegetni a termést s ez megint csak hátrányos a többi termelők borai árának alakulására is.

Most, mikor az új bor árának kedvező alakulására a legjobb kilátásaink vannak, melegen ajánljuk az elmondottakat szőlősgazdáink figyelmébe.

Használjuk ki az új bor árának kedvező alakulására alkalmas konjunkturákat, amire oly nagy szükségünk van; mert közludomásu dolog, hogy ma már évről-évre többre kerül a szőlő megmunkálása és fenntartása s ez a borkereskedőknek is méltányolnók kell.

Ne siessünk az új bor eladásával!

Harc egy népiskolaért.

A katori tanügy eredetének kutatásában, a véletlen különös szeszélye folytán, abban a szerencsében részesültem, hogy betekintteltem egy régi, szürke füzetkébe, melybe Kollay János katori kántortanító 1816-ban — következtetve a kidolgozás külalakjáról — a legnagyobb gondtal és szeretettel gyűjtötte össze a muraközi szellemben és nyelvben irt látgy, tartalmas és szabályos rimekben végződő róm. kath. egyházi- és szebbnél szebb Mária énekeket.

A százeves múltnak hatása alatt teljesen elfogott a vágy, még mélyebben betekinteni a régmúlt idők misztikus korába. Megtudni, vajlon Kotorban melyik évben nyilatkozott meg az elemi tudományok első szálfafődes kulturviskója? Ki volt az a boldog magister, kinek keblét az elsőség édes, büszke öröme dagasztotta.

Ezen céloom elérésére fordított fáradozások azonban nem hozta meg a kívánt eredményt. Ily régi s kétségkívül értékes relikviák megőrzése, faluhelyen nem is volt szokásos. Padlásra vele! Ahonnan évtizedes békés nyugvás után a padlásablakon leropánoztattak az örökösön kedélyes gyermekserög ölel karjai közé, akik azután tudták a módját annak, miképen kell a többnyire hiteles, történeti adatokat szelnek eresztetni. Azonban nem teljesen értéknélküli az az iktató töredék, melyben rendletek, utasítások, alapítólevelek, kimutatások latin, horvát, német és magyar másolatai váltakozva vannak megőrkítve és melyek a kultura templomának birhatásáért folytatott ádáz harcot igazolják.

Horvát részről a tanítók anyagi helyzetének biztosításán, a németek pedig a tanulók segélyezésén fáradoztak.

Az egyik iktató szám alatt egész terjedelmében lemasolt, horvát nyelven szerkesztett, alapítólevelben a község a mai kort megszegényítő galleriával gondoskodik tanítóiról.

Köteles a község mindkét tanítójának természetbeni lakásáról gondoskodni; kötelezi magát továbbá a kántortanítónak a katori jövedelmen felül évi 300 frtot ezüstben fizetni, az eddig élvzelt 900 □ öl szántóföldet, 3500 □ öl rétet továbbra is haszonélvezetében hagyni; gondoskodni köteles 8 öl tűzfáról, a kántortanítóhoz való szállításról és felvágatásról.

Kötelezi magát segédtanítójának évi 150 frtot ezüstben fizetni és 2 öl tűzfát szállítani, valamint annyi tűzélőfáról gondoskodni, amennyi a tanterem lűtésére szükséges.

Később egy wienit rendelt kacérkodók a hegemoniáért, melyben a »k. k. Schulbüchern Verlags-Direktion« ingyen tankönyvekkel akarja a katori iskola növendékeit boldogítani.

És mindez jóval Eötvös József báró első magyar kultuszminiszter törvényes rendelkezése előtt történt.

Annak idején Muraközben s így Kotorban is horvát származásu, horvát okleveles tanítók álltak a népnevelés szolgálatában, akik bizonyára megéreztek a megalkotandó tanügyi törvény szigorának szellőjét, egymás után hátat fordítottak szép Magyarországnak és visszasiettek hazájukba. Akik pedig itt maradtak, hátralevő rövid idejükre megadták magukat sorsuknak.

Az 1868. évi 38. tcnek december hó 15-én történt szentesítése után, jóllehet felsőbb rendelkezésre, a közs. képviselőtestület kimondotta az iskola róm. kath. felekezeti jellegét, talán a községi lakosság úgyszólván tisztán róm. kath. vallására való tekintettel, dacára annak, hogy a tanügyet mindenképpen a politikai község tartotta fenn. Ezen intézkedéssel a tanügyi térképen a Drava folyó a Murába csapott.

Muraköznek édsanyjához — Magyarországhoz — való visszacsatolása, nemkülönben az 1868. évi 38. tc. életbelépte a katori tanügyet nem igen befolyásolta egész az 1880-as évek elejéig.

Apathy István, a letenyei kerület országgyűlési képviselője, a katoriaknak szives támogatásukért felajánlotta tekintélyét és befolyását s zászlaja melletti hűségesség kiállításuk megjutalmazására, emlékének megőrkítésére, állami iskolát eszközöl ki nekik, melynek felállítását és továbbfejlesztését, a katoriak akaratát tartalmazó községi határozaton kívül egy krajcárjába sem kerül a községnek.

Ezen jóakarattól kifolyó intézmény megvalósulása ellen azonban a kincstári plebiánán adminisztrátoroskodó, muraközi származásu lelkész, vehemens ellenakcióval fejtelt ki olyannyira, hogy a község hallani sem akart iskolája jellegének megváltoztatásáról s így a tanügyi kérdések felett végleg napirendre tért.

Azonban a magyarságot istápoló államosság eszméjének elvetett egészséges magja leremény talajra hullott s az értelmes polgárság szívében mindig mélyebb és mélyebb gyökeret vert azon meggyőző érzélem, hogy a napról-napra súlyosbodó terhek enyhítésére s a magyarság szármányt szegelt Gemuszának felszabadítására csakis ezen út vezet.

(Folytatása köv.)

K Ü L Ö N F É L É K .

— **A főispán itthon.** Sipeki Balás Béla dr., Zalavármegye főispánja, nyári szabadságáról hazaérkezve f. hó 21-én elfoglalta hivatalát.

— **A Nőegylet köréből.** A »Sáktornyai Jótékony Nőegylet« folyó hó 22-én öv. Bernyák Károlyné elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyen részint az egyes tisztségek betöltése, részint pedig a szokásos karácsonyi segélyez ügye nyert elintézés. A Szilágyi Györgyné eltávózása folytán megüresedett alelnöki tisztségre a választmány Pethő Jenőné választmányi tagot kerte fel.

aki a tisztséget szíves készséggel elfogadta. Az eltávozott alelnöknek pedig az egyesület életében hosszú éveken keresztül kifejtett buzgó és odaadó fáradozásáért jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét s erről őt átirattal értesíteni határozta. Sajnálattal vette tudomásul a választmány Boleratzky Gedra Gyula egyesületi titkárnak lemondását, az így megüresedett titkári tisztségre a választmány Bakos Géza dr. kir. járásbírói kéri fel. Az egyesület jegyzői teendőinek elvégzésére pedig Kayser Ilona egyleti tag lett felkérve.

— **Új nevelő.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a csáktornyai állami tanítóképző-intézetnél üresedésben volt egyik nevelői állás teendőinek ellátásával Propsz Vilmos tanítót bízta meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület a csáktornyai jármegőgazdasági bizottsággal karöltve f. évi szept. hó 5-én Csáktornyai állatüzemést rendezett, amelyhez dr. Hajós Ferenc orsz. képviselő úr 50 K-t, Murai Róbert földbíró-tokos úr Viziszentgyörgy 50 K-t, a Csáktornyai Vidéki Takarékpénztár 30 K-t, a Muraközi Takarékpénztár, a Csáktornyai Takarékpénztár és Csáktornyai község 25—25 K-t voltak szívesek adományozni. Ezen adományokért a jármegőgazdasági bizottság nevében köszönetét fejezi ki Szalmay József főszolgabíró.

— **Új egyesület.** Városunkban f. hó 26-án új egyesület alakult meg. A polg. és elemi iskolába beiratkozott tanulók napközi elhelyezéséről kíván az egyesület gondoskodni, hogy azok a napközi szünetek alatt ott felügyelet alatti elszállásolást és némi ellátást élvezzenek. A gyűlést Zakál Henrik koronás nyitotta meg, aki a megalakulás után az elnöki tisztelet az egyhangúlag megválasztott Wollák Rezső ügyvédnek adta át. Az egyesület alelnökévé Kristófics Károly városbíró, Pethő Jenő gyógyszerész, ügyésznek dr. Hajós Ferenc ügyvéd, országyűlési képviselő, gondnoknak Fejér Jenő főkönyvelőt, titkárnak Gedra Gyula polg. iskolatanár s pénztárosnak Bauman Zsigmond főkönyvelőt választották meg. A választmányba beválasztottak Bakos Géza dr., Benedek Béla, Binder Károly, Mózes Bernát, Petrics Viktor, Pálya Mihály, Polyák Mátyas, Pataki Kálmán, Tomka György, Wolf Béla dr., Zakál Henrik, Zoór Dénes és Zrínyi Károly. Az egyesület címe Napközi Otthon Egyesület; a tagságdíj évenként 4 K-ban állapították meg. Az egyesület nemcsak a tagok díjaira, de állanszékélyre s a Dunánálúli Közművelődési Egyesület támogatására is számít. S ezért a közgyűlés ennek kieszakozására, majd az alapszabályok kidolgozására s egyéb intézkedések loganatosítására a választmányt kéri fel. A választmány nyomban utána gyűlést tartott, mely alkalommal a legszükségesebb teendőkre nézve megállapodásra jutott.

— **Ehallasztott futbalverseny.** A múlt vasárnapra hirdetett mérkőzés a Csáktornyai Sportklub s a zágrábi Viktoria-egylet közti a kedvezőtlen idő miatt nem volt megtartható. Ehallasztották bizonytalan időre. A hirdetett táncmulatság azonban megtartott. Nem volt ugyan látogatott, ami a szokatlan időben előtrent rendezés folytán előrelátható volt, de azért a hangulat és kedv kifogástalan volt. Balogh Károly zenéje mellett a táncoló község s a reggeli órákig mulatott.

— **Francia tanfolyam.** Mint értesülünk, Kayser Mici, francia nyelvmesternő, aki jelenleg a csáktornyai áll. polg. leányiskolá-

ban a francia nyelvet tanítja, külön tanfolyamot óhajt nyitni Csáktornyan. Miután Kayser Mici úrhölgy kétévi franciaországi tartózkodása alatt, mint a valencei áll. felsőbb leányiskola hallgatója, az ez intézettel kapcsolatos nyelvmesternő tanfolyamot is elvégezte, francia földön szerezte meg a készséget és képességet, hogy a francia nyelvet gyakorlatilag tanítsa. A tanfolyamot illetőleg érdeklődők szívesen felvilágosítást nyerhetnek Kayser Mici úrhölgy lakásán, az uradalmi tisztlakban.

— **Rövid börgyógyászati útmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyógyszerpangyár részvénytársaságtól (Monostori-út 54.) levelező-lapon kéri.

— **Pintér Imre egyetlen művészestélye** ép úgy mint tavaly, zúfólt ház előtt fog lelelni, amit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy máris tömeges jegy előjegyzések történtek az estélyre, mely a »Zrínyi-szálloda nagytermében lesz megtartva. Az est programja csupa újdonságokból van összeállítva úgy az énekek, mint a színpadi apróságok tekintetében s Pintér művészarszával teljes ambícióval azon munkálkodik, hogy a hirdetett egyetlen esttel ne csak megőrizze Csáktornya szeretetét, de hatványozzák is. A gazdag fehér műsorból nagy sikerre számíthatnak a következő énekszámok: Hópohely. Az aranyhaj Fűrészporbaba. Az öngyilkos. A sárka ház. Aktuális strófák.

Hogy mulat a Pesti Gentry? Katonar. Telephon nótá. Elseje. Nagytakarítás. A színpadi apróságokból: A peches ember. A bíróság előtt. Megvagyunk hűlve. A művész est jegyei Fischel Fülöp (Strausz Sándor) cégnél kaphatók.

— **Gözmalom Kotorban.** Ahogy értesülünk, Szilágyi György, katori születésű és illetőségű, jelenleg barcsi lakos, Kotorban egy őljáratu gözmalomot óhajt létesíteni. Tudomásunk szerint azonban a malom felállításának nagy akadályai a község bírája, aki minden haladásnak nagy ellensége lévén, a Szilágyi által Kotor községtől kért terület engedélyezését is ellenzi. Természetes, hogy támogatják őt ebben a törekvésében tanácsadói, akik, mint a Pučki Szavez tagjai ez alkalommal is megakadályozni törekcsenek egy oly intézmény létesítését, melynek eszméje nem ötlök eredet. Pedig a gözmalom létesítése csakis Kotor lakosságának válnék javára. Csodáljuk, hogy még ily esetben is akad ellenzék, mely a haladás s egyenodásnak gátat vet akkor, amikor a lakosság száza, hogy keresethez jussanak, külföldre kénytelenek menni, mint napszámok, hogy napi kenyerüket megkeressék.

— **Földrengés.** Nagyszabású földrengést éretek f. hó 20-án éjjel és a következő napon délelőtt Muraköz keleti részében. Az első rengés este 11 órakor riasztotta fel a lakókat éjjeli álmukból. A második rengés éjjelkor következett be, majd rövidesen utána a harmadik. A földrengés azonban ezzel még nem szűnt meg; folytatása volt délelőtt 9 órakor s csak dél felé lejeződött be véglegesen. A rengés nyugatról kelet felé húzódtott s szerencsére hullámszerű volt. Az egyes rengések hosszabb ideig tartottak, mitől a házak falai és bútorai s a falon lógó képek nagy ingógsába jöttek. A földrengés azonban egyéb károkat nem tett.

— **Honvéd önkéntesiszkola lesz Nagykanizsán.** Azok a nagyszabású változások amiket az új véderőreform monarchiaszerte előidézett, Nagykanizsának is új előnyt juttattak. Mint értesülünk ugyanis, Nagykanizsán f. évi okt. 15-től kezdve honvédönkéntes

iskola lesz, ami azt jelenti, hogy ezentúl általandóan mintegy száz katonaruhás férfú fog Nagykanizsán lakni. Országszerte egészen új alakulásokban osztályozták most a hadserg önkéntesit és így jutott Nagykanizsának négy honvédezred önkénteseinek iskolája. A székesfehérvári 17., a soproni 19., a pécsi 19. és a Nagykanizsai 20. honvédgyalozezred egýeves önkéntesit fogják ezentúl Nagykanizsán kiképezni. (Eddig csak a 20. ezred önkéntesit töltötték lélesztendőt Nagykanizsán csapalszolgálatban.) Evégett nagykanizsai honvédlaktanyában nagy átalakítások folynak. Az új rendszer szerint a kanizsai önkéntesek lehetőleg mindnyájan a laktanyában fognak lakni, mert a hadvezetéség ellenzi a városban való lakást.

— **Szüret előtt.** Most, mikor tőkén érik a gerezd, most gondoskodik a gazda borprezésekről és szőlőözökről. Hála Istennek, ma már igen praktikus és olcsó eszközök állnak a gazda rendelkezésére, hogy a borsajtolás ne menjen a maga régi kezdetleges módján, Baecker Rudolf, Melikhar Ferenc Express nevű szőlő- és gyümölcs sajtói és szőlőözítói régi kedvencéi a szőlőtermelőknék. A legközelebbes kivitelben, legkitűnőbb anyagból olcsó árak mellett kaphatók ezek. Magyarországi vezérképviselet: Szűcs Zsigmond, Budapest, VI. Nagymező u. 58., ahová bizalommal fordulhat minden gazda, ahonnan készséggel küldenek mindenkinek árjegyzéket. A Baecker és Melikhar prések és zúók egyszerűek, könnyen kezelhetők, nagy munkát teljesítenek és olcsók. Ezek biztosították részére a nagy népszerűséget és ezer és ezer számban való elterjedést.

— **Megnehezítik a kivándorlást.** Az új véderőtörvény egyik érdekes rendelkezése, hogy az, aki katonai szolgálattal, vagy kötelezettség alatt áll, csak kaució ellenében kaphat útlevelet, amelyért a belügyminiszterhez kell folyamodnia, hogy a kaució nagyságát megállapítsa. Nem lehet tagadni, hogy ez némileg korlátozni fogja a kivándorlást, de bizonyos körülmények között ez sem fogja azt megszüntetni, mert mint eddig, ezután is vígan fognak útlevelet nélkül kivándorolni.

— **Új cigaretták.** A dohányjövédéki igazgatóság az importált cigarettákat ki akarván szorítani, megfelelő finomságú belföldi gyártmányokat hoz legközelebb forgalomba. Az új cigaretták török dohányból készülnek háromféle minőségben, az egyik parafavégű, a másik aranyvégű, a harmadik pedig szópókával ellátott lesz. Az új cigaretták gyártása már nagyban folyik s valószínűleg még az ősz folyamán forgalomba kerülnek.

— **A gőzkezelők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban okt. hó 3-án délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Deák-ter. 8.

— **MOLNÁROK részére Zalavármegye alispánjának a malomrendtartásról szóló 10418. sz. rendelete értelmében előirt nyomtatványok kaphatók Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornyan.**

— **A Vasárnapi Újság** csupa aktuális képeket közöl a bécsi eucharisztikus kongresszusról, Zuloaga képeinek kiállításáról, Nogi tábornokról, a képviselőház szept. 17-iki üléséről (Homocsk rajzai), Urhlicky-ről, az elhunyt eseb költőről, Eötvös Károlyról, a balatonföldvári műkedvelő ünnepről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárday Olga és Barrie regénye, Lakatos László és Ábrahám Ernő novellája, Urhlicky verse. Egyéb közlmények: Bulla Ignác cikke (Képekkel) Róma ismeretlen nevezettségűiről s a rendesheti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negydevre öt korona, a »Világkrónika«-val együtt hat korona. (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cěna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa
računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Kaj je novoga doma i po svētu?

Serdin junuš meseca su zatvorili orsačku sesiju do septembra sedemnajstoga i tak su mislili politikuši od svake partije, da do jeseni mir nastane medjimi i u miru budu mogli orsačke posle dalje voditi i sversavati, dakle nadjali su, da pristane obstrukcija, tojest ona stvar, kak po stranjskim jeziku zoveju one vnožina govore, koji ne dopustiju, ja se u orsački hiži takbvi zakoni doneseju, koji su ni za puk i na kvar su orsagu

Ali létni meseci nisu dozreli mira, barem je svaka partija čekala i iskala one punkte, skojemi bi se bil mogel mir napraviti i nastaniti. Opet su s velikom serditostjom skup došli i tak su jeden proti drugomu se sbesili, da nazadnje su se klopiti počeli u orsački hiži. Tisa od orsačkoga spravičča prezeš opet je skazal svoje duge zube i opet je dal s policajj vun s hitali od leve strani ablegate med kojemi su svećeniki, grofi i negdašnji ministri. Opozicija potrebuje, da minister prezident i Tisa ostaviju svoje mesto ar drugač u ovim siromaškim i strašno obteršenim orsagu mira preč nebude. Bez toga nečuju niti čuti, da bi u orsački hiži mir bil i da bi dalje po redu svaki svoju službu i znanost na veselje i na hasen orsagu mogel sversavati i darovati. Kad su minući tork opet skup se žišli i kad su neprotivni ablegati Tisu spazili odmah je strahoviten krič nastal; fučkanje, trobentanje, terenje, zvonjenje se je čulo, tak, da u ovim

tumultušu nikomu reč nije bilo razmeti, naj menje pak prezešu, koj je presiljen bil sednicu zatvoriti, jerbo u veliki larni itak nije mogel nikaj predstaviti.

Tijam na večer, kad je Tisa videl, da njegvo reč na nikakvi način posluhnuti nečuju, dal je zapoved dvěsto policajom, da nek kričajuće ablegate vun s hičuju. Tak je i b. lo, po jedinim su vun s vlekli naše zeb-rane ablegate, kak kakve pijance iz krčme. Med tem toga se lépi dogodjaj pripetil. Jeden policaj kad je zapoved dobil, da naj pograbi jednoga staroga ablegata, salutral je zapovedniku i rekel je: Javim pokorno, ja magjarskoga orsaga ablegata nebudem bantual. Odmah su ga v rešt odeguali i službe vun hitili. Nato su od pozicije ablegati više jezer korun skup nabrali i stem poštenoga cloveka darovali.

Kad su od kormanske strani sami ostali financ minister je letošnje proračune prikazal. Dvě jezero milijun korun moramo letos vun dati. Od kud bude to, poprilički svaki zna, da odnas. Bez reči su to potvrdili. Bog zna, kam budemo denes zutra stem došli. Takvoga terha nam vėsiju na hrbet, da više več nemreju. Moramo se skup srušiti. Za vezda damo mir ovi stvari, samo još tuliko, da sesije u orsačkoj hiži do zadnjoga oktobra nebude. Morebiti, da do toga vremena itak se nekak pomiruju.

Dva meseci se pripravljaju jancani, da pokojnoga Mučihito cesara pokopaju. Sprevod je sad bil i vnojo milijun penez je ko-

tal. Na ov dan se skončal Nogi general, koj je Port-Arthura zadobil. Jako je poštuval i rad imal pokojnoja i zato po stari japanski navadi sam si je črevo gori vrezal. Tam je takva navada, da niti sluga neče duže živeti, kak gospodar. Mi europancani, koji tak radi smo na světo, niti premisliti nemoremo to

Vu Srbiji višeput se preměnjaju ministri, kak si ljudi rubje preměnjaju. Presešne tjeđen opet se premenil ministerium i opet je Paššić nastal Bog zna kulikuput več minister prezident. Od toga je glasoviten Paššić, da nas magjare vu jedni žlici vode bi nas v topil, ako bi mogel. Na! mi smo tomu gosponu ravno nikaj ni straho. Mala Srbija je ravno tak proti nam, kak muha proti volu. I žaba se je tak dugu napuhavala, doklam se razpočila.

GOSPODARSTVO.

Bez ferčerunga cukor za čmele hraniti. Naprotuletje mrelavica je uništila po čuda mestah cvětje, naimre pak gaciju, poleg toga letos su čmele tak slabo pašo imale, da su skomrom nika meda ne moge na nositi i koši su tak slabi ostali, da ako čez zimu nebudemu hranili čmele, bormeš sve posut budu poginule od glada.

Ravno zato je Orsačku Čmelarsku Družtvo prosilo zemeljskoga ministra, da naj dopusti čmelarom na 1912/913 leto 5000 metercentov sirovoga cukora za čmele hraniti.

Na ovu molbu je ministerium odredil,

Lastavicam v slovo.

Zakaj neostanete pod krovom našim?
Zakaj tak daleč od mēne zletite?
Ko priroda vmiru, in zrak mrzli se,
U mojo sobico, tak rado vas pustim.

Slobodne ste letite kam guder lahko,
Vam bolje je vani u velikom svētu,
In ko vam je dalje toplo više nē tn;
Odlitite na jug — tam pēvate sladko.

Žalostne nebodte, da ja tu ostanem,
In da bez mēne zletite stog kraja.
Vas živel bu čist zrak koji vam ugaja
A ja bum se sušil ko ročca pomalen.

Oj samo letite, daleko zletite!
Ste nē tak žalostno, kak ja dol prebite.
Stoga kraja i ja zletel rad bi!

Ali več nade ni na svētu za mēne,
Nega kojmi okove zrok doli vžeme . . .
— Nemrem lastavice, — nemrem zvami . . .

Kutnyák Márton.
Keszthely.

Delaj iz sve moći!

Mnogi clovek vrši svoj posel kak od nevolje dela samo toliko da se reče da delo, ne dela iz sve moći svoje i zakaj je tomo tak na ovo more da bude raznih uzroka mnogi dela brez svakoga reda nemarno jer

mu se delo nevidi drugo kak nevolje pak ga dela brez volje!

Plača za našo delo leži u nas samima moji darovi su moj najvećni kapital očem li ja u mojom delo uspeli nezna se, jer tajna mojega uspeha leži u mojem mozgu, u mojim živcima u mojim žilama u mojoj volji i u mojem uduševljenju korist dela mojega zavisi od mojega duhovnoga i telesnoga, zdravlja; jer je ovo merilo. Koliko sem moguć da napravim! Dakle korist moja merit će se, potom. Koliko sam moguć da položim duhovne i telesne moći u moje delo i moje zvanje! Ljudi se ne merijo pedjom ni nikakvoj meroj ne novcem i blagom kojega su herbali nego se meri onim kapitalom koji je unjima! Clovek koji je podrinul svoje zmožnosti i svoje duševno zdravlje u pijanščino i u druge razne grde strasti nemre dostići cloveka koji živi umereno koji je zdrav telom i duhom zapamti daje narav i priroda nemilosrdna koji ruši njezine. Zakone, toga ona kazni bil on kralj ali prosjak, ovo je njoj sve jedno. Pijanec ali bludnik mora podleći svojoj strasti, bil on tko god negdo podlegne rano, negdo kasno. Priroda ne oprašta nikomu pogreške ni strasti, ti nju nogom — ona tebe rogom.

Svaka neumerenost svaka strast podkapa clovekovo zdravlje dok ga ne podrine toliko, da postane slabič i mehkužac! Zakačava je mnogi moćan, i darovit ako ne čuva svoj dar i svojo moć, nego zapravila lahko miselno i ne obuzdano.

Svaki clovek koji god ima zdrave pameti i čvrste volje za delo i z delom svojom si koristi spoznal bude svoj dar svojo sposobnost i svojo energijo. Dakle svojo umno i telesno snago kakti svoje najvećno blago naj segurniji kapital da preskrbi sebi i svojim na pošten način blago i imetak gdo taj svoj kapital rasipa troši na lahek način greši proti Bogu i samomo sebi.

Ako pak začuva mudro svojo snago i žnjom i sebe za svoje delo. Počni ga u jutro z dobroj voljoj za naj vekšoj uduševlenostjoj pak buš videl, kad nagne sunce tvojega života, da buš zadovoljan iz svega serca svoga. Poznato nam je, da od svakoga cloveka ide nekakov glas jeli on dobar ili zločest taj glas ide vrlo daleko ako je zločest onda još dalje, ako pogledaš takvog cloveka ne gleda pravo u oči zavija nje u zemlu za svako dobro delo je leni i nije po uzdan u reči svojih.

da bude vun dal bez fercerunga 5000 met-
tercentov sirovoga cukora i da nebudu ni-
kakve cigarije, za to je odlučeno da:

1. Za taj posel cukora budu žagovinom
mešali.

2. Taj cukor se samo letos na jesen i
k leto na protuletje dobi i svrhu toga 1913.
marsiusa 15-ga to prestane.

3. Za svaki koš 5 kg je moći dobiti.

4. Ministarstvo samo onomu dopusti
takov cukor kupiti, koj se k družtvi v teče
(Országos Magyar Méhészeti Egyesület) drugač
fabrika na nikakvi način nesme cukora
vun dati.

5. Svakomu občina mora posvedočiti
da za istinu ima čmelca i da samo za taj
posel poltreben je ovoga cukora i da čmelec,
je vu takovim položaju, da ga gazda čez
zimu mora hraniti, da mu nepogine.

6. Taj cukor najkeseše 1913. leta do
aprila prvoga se mora pohraniti.

7. Oni, koji dobiju takov cukor moraju
terpeti da ga financi vizitiraju i proti staviti
se nesme. Čmelari su odgovorni za svako
falngio.

8. Cukor se samo ra 100 kgmov dobi.
Koj ni nuca tuliku, više se moraju skup
spraviti jerbo menje nije moći dobiti. Jedna
kila 31 fillér košta.

9. Željezničke stroške čmelari na onim
kolodvoru platiju, kam se cukor pošle.

Negdi su već augustus meseca morali
čmele hraniti, zato svaki, koj je vu silu, sad
si na zimu more pomoći i s kim predi si
priskerbi ov cukor, s tem predi bude mogel
čmele si hraniti.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kraljov telegram.** Rimski otec
papa telegrama je dobil od našega kralja,
Ferenc Jožefa vu kojem s radoštom daje
na znanje papi, da eucharistična sesija, to-
jest eucharistikuš kongressuš vu najveštem
redo se oberžaval vu Beču, takodjer zah-
valuje se kralj nadtem, da je rimski otec
papa mesto sebe Van Rossom kardinala
kakti namestnika poslal, kojega su stakvom
paradom i svečanostjum čekali vu Beču,
kak dabi sam papa bil došel. Papa je takodjer
telegrafično zahvalil kralju pozdrav.

Svi smo ljudi smrtni, nigdo nije bez
falngih. Ali pametan i razborit čovek zna,
da svaki more da se završuje svojim delom
u vekšno znanost, zato da se nišče nije u-
čen rodil i ovak nišče nemre reći da dosta
zna zato se znanje do punjuje i završuje
iskustvom a toga nema i ne može biti kod
človeka koji ne dela iz sve svoje moći.

Napoleon i sveto olje!

General-Montholom piše u Napoleono-
vih zadnjih urah ovo:

Napoleon je prijel sv. krizmo pak mi
je rekel sada pak sam podpunoma srečen
kad sam izpunil svojo dužnost, želim vam
general isto srečo kad lute na smrtnoj pos-
teli bil sem potreben kajti ja sem Italian
sin korzike, moč človeka omami bil sem pa
zato zmirom veren. Glas zvona me je raz-
veselil. Pogled duhovnika me je genul, a
mislih sem ovo sve zatajiti pak bila bi ovo
slabost, ja očem izkazati čast Bogu, general
zapovejte da bodo zame molili. Bog mi mis-
lim nebudu dal zdravja a vendar ga hočem
još prositi.

Kutnyák Simon.

— **Streljeni general.** Telegrafiraju iz
Péttervara: Pjeligors je najglasovitnešo kupa-
lišče vu Kaukazu. V sobotu se tam špan-
ciral po vucih Lupakov general glava od
policeje, kad su ga hitro doli strelili. Nazočni
ljudi su se za počiniteljom hitili, ali tak je
strelal revolvera na progonitelje, da su ga
ni mogli vloviti.

— **Smrt Nogija.** Poznato ime je to
po celim sveto, to je on general japanski,
koj je s rušil Port-Arthura i odonut ruse
vun sbil. Pollam je uvěk žalosten bil, jerbo
strahovitne japanske krvi se tam preljal,
k tomu pak i svoje sine je tam sgbil. Prijat-
teljom je uvěk povšdal, da nebudu dugu vu
življenju ostal, samo priliku čeka, da se
pobere s ovoga svéta. Sad mu je prilika
došla, kad je japanski cesar vumral. Nije
mogel duže to preživeti i štel je smrtjom
pokazali, kak treba za domovino ili pak za
kralja krv preljati. Kad su pokopali Muču-
hito cara, on se je ženom vu sobu zapral
i s britovm si je šinjaka zarezal, zalem pak
s jednom kratkom sabljom čreva vun spustil.
Žena je takaj tak napravila. Obedva su vum-
rali. Toje pravo japansko umorstvo, zoveju
to za harakiri. Koga na smrt odsudiju, to
mu dopustiju, da si sam droba vun pusti i
to svaki rad načini tam.

— **Gostovanje vu Bački.** Örsallaš
občini je glasovitno gostovanje bilo pri Potz
Janoš poljodelavcu čiju pucu je ženil Puhl
Andraš katymazi tjun. Po včenčanju sedem-
sto pozvanih gostov je potrošilo 12 hekto-
liter pive, 35 hektoliter vina, 120 šampa-
njerov, 180 par rachi, 115 gusek, 2 telice,
1 tele, 9 svinj 5000 jajcich, 42 torte i za
dvoja biroška kolah kolačov. Dober tek njim
želimo.

— **Nesreča smrtjom.** Pod Eke ob-
činu spadajuči Haromróza pusti Kováč Jožef,
Schubert Janoš i Sarvaš Istvan težaki su
jedno gliboko grabo snazili. Najprvi je Sarvaš
Istvan išel nutri i kak je počel delati paj-
daši su velikoga kriča počuli, zalem pak je
sve tiho postalo. Hudi plini su ga za mamili
i taki zaklali. Schubert je odmah na pomoč
išel ali i on je smrt tam našel. Tre'ji težak
Kováč Jožef za pomoč je kričal ali nočno
vréme je bilo nišči je kriča ni počul. Kad
je videl, da pomoč nikot ni oojde i on je
odišel vu grabu na svojo nesreču jerbo hudi
zrak i njega je zaklal. Vnogi put se to pri-
peti. I ovi mladenci su ni mislili, da tam
najdeju smrt, zato je dobro i vrédno, da se
svaki da sekolérati.

— **Petnajst mrtvih.** Liverpolski eks-
press vlak je vun skočil iz gleizov i poleg
toga velika nesreča se pripetila. Kotel se
prehitil i sobom potegel više kupejov k tomu
pak se i ogejn šd gel. Petnajst mrtvih i čer-
terdeset teško radejih su našli. Mrtvi su
skorom svi sgoréti bili. Vnogi pak su tak
bili na falate reztrancérani, da su je vu
vreče pobirali i nisu mogli preštonderati
kam šteri falat spada. Istrogu su podigli, da
znajdeju, što je bil ovi strahovitni nesreči
zrok.

— **Noroga otca strašen čin.** Ni
zdavnja se doselil vu Kaposvár Preisburg
Janoš i do zadnji danov je vu najlepšim
miru živel svojim obiteljom. Zadnje dane su
počeli spazati, da nije pri pravu pameti. Mi-
nuči tjeden nekoji dan odisel je pohajat i
ženom skup poznanice; kasno po noći je do-
šel dimo kad je žena još ni bila doma, ona
je okolo jedne vure došla i poleg toga po-
čeli su se štricati. Na larmo se prebudil
stareši sin i tak se vidlo, da je pomiril sta-
reše. Najedenput samo odide Preisburger

vu drugu sobu, odkud je s oštrom britvom
došel i taki ju je ženi vu prse zapicil. Sin
je na pomoč išel materi, ali tak ga je otec
s rezal, da su obedva vu krvi se doli s ru-
šili. Na krič sun došli susedi i žandari, koji
su obranili starca, da sam sebe zakole.
Ženska morebiti bude odsdravila ali dečko
na nikakvi način nebudu. Drugi dan nikaj
je ni znal Preishurger od strašnoga čina.
Doktori su ga privizitirali i tak su znasli,
da nije pri pameti. Odpeljali su ga vu bludnicu.

— **Skuptrešjene mašine vu zraku.**
Vu Čikago se pripetilo, da su dva aviatikuši
na vetrovanje išli koj bude bolje mogel po
zraku létati. Obedva su lépo létali ali tak
nepazljivo, da su se skup tresnuli. Mašine
su se sdrobile i zraka doli opale. Jeden
aviatikuš je odmah mrtev postal, drugi pak
se strašno spobil.

— **Klala je leteča mašina.** Poleg
Brüssela je s visokoga opal doli jeden erop-
tan, i tak nesrečno je opal med ljudi, da je
jednoga dečeca odmah zatukel, devet pak
je jako oranil. Denes već sve posud léceju
po zraku, ali dan ni mine, da se tu ili tam
strahovitna nesreča nebi pripetila.

— **S fondal je jednoga obitelja.**
Vu Lissabonu su vlovili jednoga človeka, koj
je od jedenajst članov stoječega obitelja
zaklal. Toga istoga su vu oni minuti vlovili,
kad se vu jedni stali obesiti štel. Krvolok
je valoval strahovitne čin, ali povedati neče
kaj ga je na to na peljalo. Vu Montevalep-
ain zvanoj seli se to pripetilo. Obitelj je
stal iz devet dece i roditeljih. Ženska je blizo
sela flake prala vu potoku, kad je krvolok
za hrumil se nanju i na petero dece koje
je tam zagutil. Četiri dece je vu selo bežjalo,
ali i nje su mrtve našli na putu. Zatem vu
bregi je počekal otca i njega je zagutil. Obi-
telj je imal još jednoga sina, koj je vu
bližnji občini služil, nanjega su soldati mo-
rali paziti, da ni dojde hitvalnomu človeku
vu ruke. Taj strahoviten glas je počil po
celi okolici i žandari su samo s velikom
teškočum mogli bestijalca obraniti, da ga s
bujeni ljudi na falacke ni s česeju.

— **Nesreča na vadasiji.** Sentimrei
Jožef vu Miškolcu je na vadasiju išel sa
Boronkai György zemeljskim gosponom. Na
vadasiji pet su bili nazočni. Jeden oberjagar
proti Sentimreiju strelil na kokoške; s med
šprihov pet je Sentimreiju vu obraz doletelo
tak nesrečno, da se mu jeden šprih vu levu
oko zaletel i oko odmah vun sbil. Tesko
da vu življenju ostane.

— **Nesreča težakov.** Horvát Ignac i
Maglódi Istvan su vu Budapeštu na lojtraj
na drugim štoku stěnu strugali. Lojtra se
prehitila i težaki su doli opali. Maglódi Ist-
van taki na lice mesta je dušu spustil, tesko
orajenoga Horvata pak su vu špital odpel-
jali. Živ bude ostal.

— **Nesreča vu cirkvi.** Vu Terespolu
v sobotu kad su židovi dugi dan imali ravno
kad je puna cirkva ženskih hila jeden pet-
roleum lampaš se prehitil i eksplođerál. Na
to je takov panik nastal vu cirkvi, da su
četiri ženske na smrt zagnjeli i vno go se
jih je oranilo.

— **Doli opadjeni luftbalon.** Iz Pé-
tervara pišeju, da minuče dane, »Jastreš-
zvani luftbalon se vu visinu s digel. Kad je
več blizu petsto metrov visoku bil balon se
razpočil i hitro doli opal. Na veliko čudu
niti jeden, koji su vu njem bili, ni se niti
daj menje pobil.

— **Strahoviten viher.** Vu Ningobo
je takov viher nastal, da je više stolin hiž

spodral in na stotine ljudstva spokral. K tomu pak blizo petdesetjezer ljudstva se potopilo

— **Za stran MLINARE predpisano tiskopisi** — koje je zala-varmegjinski podžupan pod 10-18 brojom odredil — se mogu dobiti u STRAUZ SANDOR-ovi tiskarnici na Csáktornya.

— **Povodnja.** Vu Erdelju i vu Gornjim Magyarskim orsagu pod jednoma ide deždj. Sve tekuće vode i potoki tak su nadjuni, da nemoreju po redo s bregov su vodu doli spraviti nek se razlijeju i strahoviten kvar zrokujeju. Više občine su tak pod vodom, da nikak njim ni moći na pomoć dojt. Hiža za hižom se sruši i već više naroda je življenje sgubilo. Čelo letino je voda odnasa. Strahovitno vnojo domaćih živinah je poginulu. Kvar je tak veliki, da niti po priliki nije moći još vezda sračunati, kuliku je. Veliko siromaštvo je tak i onak po onih mestah, sad pak su tak ostali na zimu, da niti za silo kruha nebudu imali. Orsag je odredil, da po čelim orsagu budu za ove siromake dare pobirali, jerbo drugač ako njim nebudemu na pomoć, od glada budu pomirali.

— **Zel si mi kruha.** Septembra 25-ga vu Budapešti na Thököly vulici je jeden težak doli strelil jednoga gospona, stemi rečmi: Zel si mi kruha, vezda te zakolem! To je Weber Ádam spolarski detič bil, koj je jedenput ni štel strajkati, s vojemi pajdasi i poleg toga ni su ga više med sobom terpeli i tak je nigdi ni mogel više vu službu dojt. Zrahocki Antal mu je naj vekši neprijatelj i zato je štel njega skončati. Nasreću kuglje su ni tak oranile nesrećnoga človeka, da bi moral vumreći.

— **Tužiju regimenta.** Prvi husarski honvédski regiment pod manēverom par danov je vu Lovasberenju bil na kvarturu. Za oficire su pri Hanko Oskar išpano napravili kantu. Tak su se zabavljali tam oficiri, da su sve obloke i vrata spotrli. Hanko je višeput prosil regimenta, da nek mu kvara platiju, pokedob pak su mu to prošnju ni štel sveršiti, sad je čeloga regimenta k sudu pritužil.

— **Sbujeno selo.** Vu Sisafejeregjha zvanaj občini sami rumani i židovi stanujeju, koji naj više o tatbine živiju. Več su po čeli okolici mladinu spokrali, kad su komaj žandari tatom na trak došli. Tóth Antal i Serbak Imre žandari su došli vu občinu i našli su na putu jedno pucku koja je ravno picekovu hamo imala vu ruki. Taki su ju popitali, gde je to zela. Pucka je povedala, da oni svaki dan jēju mladinsku mēsu i to jēni brati pribaviju k hiži. Žandari su taki vlovili brate, ali občinski ljudi su tak se zanje zeli sekirami s kosami, da su žandari komaj je mogli v tišiti. Isti birovi je svedočil, da su to naj pošteni dečki. Žandari na ove reči su presiljeni bili tate pustili, jerbo drugač bi je bili zaklali. Pottlam su pomoć dobili i krivce nazat polovili.

Sanje djeteta.

»Kaj sanjal dragi sinko moj si ti, Da si zbudil se tak veselo? Igral se jesi z rožoj na polji? Povej mi moje srce velo!«

»U nebi bil sem — draga mama moja, Angeli odnesli so me. Tam rajska mije bila svaka boja, Da sve me oh tak veselilo — sve je.

A nato još sam sim doli na zemlju. Doletel s rajskimi Angeli! In ti si me ran iskala na vrtu, Klebi sem zletel svom svojom veselji.

Aj pusti me — zazibiji opet mene, Rano još stanuti se je mi. Naj dalje traje to moje veselje, Naj zletim v nebo ja opet z angeli!«

»Kaj sanjal dragi sinko moj si ti — Da si plačuč sada zbudil se? Kaj niso došli po te Angeli? Povej mi moje milo srce!«

»U nebi bil sem — tak sem i ve sanjal, Tam rajska mi je bila svaka boja! Al niso več me dol pustili k tebi, Oj draga, mila zlata, mama moja!«

Kutnyák Márton,
Keszthely.

Nekaj za kratek čas.

Vu školi.

Učitelj: No Nacek, poveč mi, kuliko košta pet kil mesa, ako jedna kila košta korunu?

Nacek: Košta pet korun.

Učitelj: Ako pak košta kila 1 K 50 fil-lérov, kuliko anda sbije pet kil?

Nacek: Onda si mesar sam naj pojē, jerbo mama više nekupiju meso!

Prenaglit se je.

Sudec: Nije posvedočeno, da ste vi vkrali vuru, zato vas mentujem kaštge!

Tat: Prosim gospodina sudca, slobodno nosim sad ovu vuru?

Cigan i kuponar.

Vidi cigan, kak se pogaja baba za piceke s kuponarom, i smirum nu baja, da ni su lépi žuti i tusti. Veli kuponaru: Dajmi brate forinta, ja te budem navēil, kak budu piceki žuti i tusti.

Kuponar misli, da cigan Bog zna, kakovoga kunjšta mu bude povedal i dal mu je forinta.

»Moraš je svaki dan dobro hraniti — veli cigan i stēm hitro odkorači.

Domaća živina.

Daklem deca — pita učitelj vu školi — kak se zove ona domaća živina, od koje dobimo meso, maščo, klobasice, šunke i cvirke?

Mali Ivek: Zove se regrut ...!

Od koga si ti to čul? pita serdito učitelj?

Mali Ivek: Od mojega tateka, koj je strazamešter pri soldati.

Latinski.

Vozijo se dva popi i latinski se spominaju med sobom.

Muž: Prosim vas gospoda bez zamere, kak se vi to spominajte?

Plebanoš: Latinski, dragi prijatelj.

Muž: Pak morete vi po noći spati?

Plebanoš: Pak zakaj nebi mogli?

Muž: Zapetram Božji, ja samo tri reči znam latinski, pak dami na misel dojdeju, za nikaj nemorem zaspati.

Plebanoš: Koje su te tri reči?

Muž: Porcija, ekšekucija, licitacija

Dobra glava.

Mužača: Prečastni gospodin plebanoš, nebi oni mogli nekakvu podporu dati momu Štefeku, da bi mogel dalje škole sveršavati?

Plebanoš: Zakaj ni, ako ima dobro glavu!

Mužača: Bormeš ima, on dan je opal sčrēsnje na kotec, s kotca na zemlju, pak si je ni rezbil glavu.

Postenjak.

Ido po putu dva vagabunti, kad spaziju žandare. Jeden taki veli: »Bormeš nisam nikaj kriv, ali čuda bolše bude, ako se skrivjem!«

Pod reverendom.

Jeden stari plebanoš je molbenicu poslat k nadbiskupu, vu kojju je lépo prosil, naj mu dopusti čerlenoga cinguluša nositi.

Nadbiskup je dopustil starcu čerlenoga cinguluša nositi, ali samo pod — reverendom.

Dva vagabunti.

— Čuješ, kaj je denes, veliki petek, ili pak vuzem?

— Tak mislim da je vuzem, jer sam vu fraterskim zelju miša našel.

Pri vurmaheru.

— Kak vam očem vuru popraviti, ako ste mi samo canigere donesli vuru pak nē. Donesite i vuru.

— Ah! kaj trebaju tu vuru, vura nema nikakvo falugo, samo svi prokletni canjgari neču nikam s mesta iti.

— Kak znaju Vuraždinu, kakvo je vrēme?

— Nad najze porineju od zastave stila i ako je v jutro moker, onda je zasigurno deždj bil, ako pak je suh, onda znaju, da niga bilo po noći deždja.

Majur i Kohn.

— Zakaj ste ni saluterali, nevidite da sem ja majur?

— Drago mi je gospon majur, moje ime pak je Kohn, odgovori rekrut.

Na manevru.

Kapitan: Hej! mužek, vugni se s puta stem volovskim jarmom!

Muž: Čali, hejk Bimba! pusti ovoga na tvoje mesto!

Vu školi.

Profesorica od ženske preparandije oče zaspatili ostro vučenice i zato serdito veli:

— Moje dame! Verujte, da su mi deset muškarcov bolje po volji, kak niti jedna od vas!

— I meni! ... Verujte! ... Odgovori jezicna Janica!

Obznane urednika.

Repevidéki. Poslane pjesmice su na red došli, ono drugo nemremo u novine deti, jer je nē za našega puka. Mi samo poučane članke potrebujemo. Od kraja život, — ako će članak kratki biti, — moguće je, da denemo u novine. Još to prosimo, da nek bude rukopis takvi, da ga možemo čitati. Pozdrav.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplok eluzésére, valamint finom, puha bór és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpfeffer“ lilliomtejszappan. Védjegye „Steckenpfeffer“ készíti Bergmann et Co. cég Teichen a/E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden e szakmába vágó üzletben. Dárnbja 80 fillér. — Használóképen csodálatosan bevállal a Bergmann féle „Manera“ lilliomtejkém fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fillérért mindenütt kapható.

Gabona árak. — Ciena zítka.

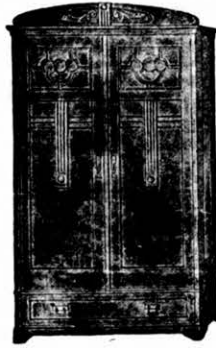
mmázsa	1 m.-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs <small>elsőrendű</small>	Hrż	15 00 —
Árpa	Ječmen	15 20 —
Zab	Zob	17 00 —
Kukoricza	Kuruza süha	10 50 —
Fehér bab új	Grah béli	21 00 —
Sárga bab	» zuti	19 00 —
Vegyes bab	» zimésan	19 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	21 00 —
Lenmag	Len	24 00 —
Tökmag	Koščice	22 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Strausz Sándor

könyvnyomdájában :: Csáktornyan egy jóerkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

A polgári isk. 3—4 osztályát végzett tanulók előnyben részesülnek.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő

:: dűsan felszerelt butorraktárában ::
Varazdin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlo- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készítettnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR
HERCZEG FERENCZ
KENEDI GÉZA
KÓBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és ujságirok színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független leg-
elterjedtebb és legnagyobb magyar NAPILAPOT

AZ UJSÁG-ot

Vasárnap: „ASSZONY”, „GYERMEK”, „AUTOMOBIL” és „SPORT” melléklet.

Felolcs szerkeszto: GAJARI ÖDÖN. - Szerkeszto-tars: Dr. ÁGAI BÉL A.

≡ ELŐFIZETÉSI ÁRAK: ≡

Egy évre K 28.—
Félévre K 14.—
Negyee évre K 7.—
Egy hónapra K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.
Vasar- es unnepnapokon 80—100—200—280 oldal.

MEGRENDELŐ-CSIM:

Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 54. szám.

10 fillér! • Egyes példány ára ünne- és vasárnapokon egyformán • 10 fillér!

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fulop (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésben Csáktornyan

Minden szabásminta

csak 60 fillér!

Ujdonság!

... Szál után szabva, tehát ...
... szövetelvagdalás lehetetlen ...
Egyedüli árusítása:

Strausz Sándor
könyvkeres., Csáktornya

Fiatal rőfös segéd

október 25-iki belépésre kerestelik. Magyar, német és horvát nyelv ismerete megkívántatik. Csakis szolid és szorgalmas egyénekre reflektálók. Ajánlatok

Fuchs Gyula céghez
Slatina (Slavonia) intézendők.

Az emberi kéz

mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLTMÁNY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

Köhögés

rekedség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-fele pemetefü cukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-féleket kérjünk, mivel sok hasznaltalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható.

Kereskedő segéd

kerestetik, aki magyar-horvát nyelven beszél s egy-két évi gyakorlattal bír. — Azonnal beléphet.
Ripszám S.

fűszer- és vaskereskedése Perlak.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószer

A Budapesti Helytörténelmi Intézet védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét a VIII., József-körút 28, (Bérkocsis-utca sarok), valamint IV. ker. Feren-
... ciek-tere 1. sz. (királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett ...

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb
... kivitelű, művészek által tervezett szakkibizottság által felülvizsgált butorokból áll. ...

Teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk,

minden darab jótállás mellett adatik el.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

**Szt. László fertőtlenítő
pipere-
szappan**

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ára 70 fillér.

Rum kiváló minőség. lit. á K 130 és felebb

Szilviorium nagyon jó. lit. á K 140 és felebb

Törköly pálinka lit. á K 140 és felebb

Rum jako lin. liter od 130 K vésse.

Silviorium jako dobri, liter od 140 K vésse.

Droždjena žganica, liter od 140 K vésse.

Kapható:

Hochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

Dobva se pri:

Hochsinger M. i Sini firmi

Csáktornya

Hirdetmény.

Az alsómihályfalva község tulajdonát képező korcsmaépület f. é. okt 6-án d. u. 2 órakor nyilvános árverésen 3 évi időtartalomra bérbeadni fog. Feltételek a község házánál betekintheők. Árverés a község házánál lesz.

Alsómihályfalva, 1912. szept. 12.

Füzessy Gusztáv
körijegyző.